

2015. május 21., csütörtök

P8_TA(2015)0215

Európai biztonsági és védelmi képességek

Az Európai Parlament 2015. május 21-i állásfoglalása az európai védelmieszköz-piacokon végbemenő változásoknak az európai biztonsági és védelmi képességekre kifejtett hatásáról (2015/2037(INI))

(2016/C 353/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) V. címére,
- tekintettel az Európai Tanács közös biztonság- és védelempolitikáról szóló, 2013. december 19–20-i következtetéseire,
- tekintettel a közös biztonság- és védelempolitikáról szóló, 2014. november 18-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Bizottság „Úton egy versenyképesebb és hatékonyabb védelmi és biztonsági ágazat felé” című, 2013. július 24-i közleményére (COM(2013)0542), valamint az ahhoz kapcsolódó, 2014. június 24-i végrehajtási ütemtervre (COM(2014)0387),
- tekintettel a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről szóló, 2009. május 6-i 2009/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásokra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról szóló, 2009. július 13-i 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló, 2008. december 8-i 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspontra,
- tekintettel a Tanács által 2014. november 18-án elfogadott, a szisztematikus és hosszú távú védelmi együttműködés szakpolitikai keretére,
- tekintettel az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) irányítóbizottsága által 2013 novemberében elfogadott keretmegállapodásra az aláíró tagállamok közötti ellátás biztonságáról, valamint az ahhoz kapcsolódó, a prioritások megállapításáról szóló, az EDA irányítóbizottsága által 2014 májusában elfogadott magatartási kódexre,
- tekintettel az európai védelmi technológiai és ipari bázisról szóló, 2013. november 21-i állásfoglalására ⁽³⁾ és a pénzügyi válságnak az uniós tagállamok védelmi ágazatára gyakorolt hatásáról szóló, 2011. december 14-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
- tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság véleményére (A8-0159/2015),

⁽¹⁾ HL L 146., 2009.6.10., 1. o.

⁽²⁾ HL L 216., 2009.8.20., 76. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0514.

⁽⁴⁾ HL C 168. E, 2013.6.14., 9. o.

2015. május 21., csütörtök

- A. mivel 2009-ben a védelmi jogszabálycsomag keretében az európai védelmi piacra vonatkozóan új jogszabályokat vezettek be, és ezeket mind a 28 tagállam átültette nemzeti jogrendjébe; mivel az új szabályok sarkalatos pontja az átláthatóságon, a megkülönböztetésmentességen és a versenyen alapuló, a védelmi ágazat sajátos kérdéseivel foglalkozó szabályozási keret bevezetése;
- B. mivel a tagállamok megállapodtak abban, hogy ki kell fejleszteni a védelmi felszerelések és szolgáltatások európai piacát; mivel az Európai Tanács egyenesen arra szólított fel, hogy meg kell teremteni az egész Unióra kiterjedő ellátásbiztonsági rendszert; mivel a megfelelő képességek, a felszereléssel való ellátás és az EU stratégiai önállósága döntő fontosságú tényezők az Unió és a vele szomszédos államok biztonsága szempontjából;
- C. mivel a KBVP keretében végrehajtott békefenntartó és biztonsági missziók sikere jelentős mértékben ezek gyors és késlekedés nélküli reakcióképességétől függ, és ezért kulcsfontosságú tényező egy valódi európai védelmi piac létrehozása a párhuzamosságok felszámolása és a bürokrácia csökkentése érdekében;
- D. mivel az európai védelmi piacok konszolidációjának, költséghatékonyságának és átláthatóságának hiánya miatt az európai védelmi ágazat külső vonatkozásoktól való függése tovább növekedhet egy olyan időszakban, amikor Európa biztonságát többszörösen és közvetlenül olyan fenyegetések árnyékolják be, amelyekre a hidegháború vége óta nem volt példa;
- E. mivel a védelmi ágazatot érintő, kutatásba és technológiába való tagállami beruházások, valamint az európai együttműködés keretében a védelmi ágazatban a kutatásra és a technológiára irányuló beruházások szintje az utóbbi években riasztóan visszaesett;

A védelmi piacokon tapasztalható fejlemények veszélyeztetik Európa önállóságát

1. továbbra is komolyan aggódik a védelmi költségvetéseknek a legtöbb tagállamban tapasztalható széles körű és nagyrészt összehangolatlan megnyirbálása miatt; hangsúlyozza, hogy a védelmi költségvetések csökkentése gyöngíti a tagállamok és az Unió védelmi képességeit, és megkérdőjelezi a nemzeti és az uniós biztonság biztosítására való felkészültségük szintjét; véleménye szerint e koordinációt nélkülöző forráscsökkentések, a strukturális problémák és a tisztességtelen és átláthatatlan gyakorlatok kockázatosak az Unióra nézve, mivel stratégiai jelentőségű eszközök és képességek vesznek kárba, valamint olyan lehetőségek maradnak kihasználatlanul, amelyeket egyébként a védelmi politikák összehangolása, illetve a védelmi források összevonása és megosztása nyújthatna az EU jóléte és békéje, ellátásbiztonsága, valamint polgári és érdekei védelmének maradéktalan, az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikke szerinti biztosítása tekintetében;
2. rendkívül komoly aggodalmának ad hangot az EU közvetlen szomszédságában kitört fegyveres konfliktusok, alacsony intenzitású válságok, hibrid háború és a harcokban közvetlenül részt nem vevő országok által támogatott és ösztönzött háborúk, államkudarc, instabilitás és az emberi jogok nagy arányú megsértése, valamint az EU-n belüli és kívüli terrorfenyegetés miatt; úgy véli, hogy a jelenlegi biztonsági fenyegetések közösek az EU egésze számára, ezért egységes és összehangolt módon, a katonai és polgári erőforrásokat összevonva és megosztva kell fellépni ezekkel szemben; határozottan úgy gondolja ezzel összefüggésben, hogy elengedhetetlenül fontos a források pazarlásának elkerülése, az adófizetők pénzének jobb felhasználása, az előrelépés a védelmi felszerelések európai piacának létrehozása felé, valamint egy olyan, innováción és technológián alapuló, versenyképes európai védelmi technológiai és ipari bázis kifejlesztése, amely fokozott, határokon átnyúló koordináció révén képes szinergiák kialakítására, valamint a KBVP-hez szükséges képességek biztosítására; úgy véli továbbá, hogy ez kulcsfontosságú lesz a biztonság és stabilitás az Európa területén és annak szomszédságában való biztosítását célzó NATO műveletek keretében végrehajtott európai fellépések hatékonyságának és költséghatékonyságának növelése szempontjából;
3. nyugtalanítja ezért, hogy a 2009-es védelmi jogszabálycsomag irányelveit a tagállamok lassú ütemben és következetlenül hajtják végre, és felhívja a Bizottságot, hogy tegyen konkrét lépéseket az irányelvek megfelelő végrehajtása érdekében, nyomon követve az irányelvek nemzeti jogba való átültetését, a piaci torzulások elkerülése céljából; elismeri, hogy az új jogszabályok bevezetése lassú folyamat, de figyelmeztet arra, hogy a nem megfelelő és zavaros végrehajtás során rossz gyakorlati előírások születhetnek, ami veszélyezteti az irányelvekben kitűzött célok elérését és ezáltal a védelmi felszerelések európai piacának létrehozását, és gyengíti az európai védelmi technológiai és ipari bázis kifejlesztését; hangsúlyozza, hogy a védelmi jogszabálycsomagnak az Európában folytatott védelmi együttműködés ösztönzéséhez is hozzá kell járulnia, és felhívja a Bizottságot és az EDA-t az e téren való szoros együttműködésre; sajnálattal emlékeztet rá, hogy a közös beszerzés gyakorlata a védelmi ágazatban stagnál, sőt, az utóbbi években vissza is szorult;

2015. május 21., csütörtök

4. figyelmeztet az európai védelmi ágazat külső tényezőktől való függésének kockázatára egy olyan időszakban, amikor a biztonsági környezet egyre bonyolultabb és egyre több kihívást támaszt; óva int különösen egy olyan helyzettől, amelyre egyidejűleg érvényes, hogy a tagállamok nem koordinálják védelmi költségvetéseiket, a piac széttöredezettsége az új belső piaci szabályok ellenére továbbra is fennáll, a védelmi ipar EU-n kívüli országok kivételétől való függése nő, valamint az európai védelmi ágazatba történő külföldi befektetés egyes országokban gyarapszik, ami az átláthatóság hiányát eredményezheti, s így a tagállamok átengedik az ellenőrzést stratégiai fontosságú nemzeti és európai védelmi ágazatok, eszközök és technológiák felett;

5. úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani az egyes projektek által az Unió önállóságára és függetlenségére gyakorolt hatásokra, például az Oroszországgal való, érzékeny területeket – többek között a műholdak Szozjuz-rakétákkal való felbocsátását és a stratégiai légi szállítást – érintő együttműködésre; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a tagállamok mihamarabb elvégezzék hadi/védelmi iparuk felülvizsgálatát, és ösztönzőket nyújtsanak a fejlesztésükhöz az uniós jog által megengedett mértékben;

6. hangsúlyozza, hogy a magas versenyképességű, modern és integrált európai védelmi ipari stratégia alapvető fontosságú Európa védelmi képességének biztosítása, valamint az egyéb, kapcsolódó gazdasági ágazatokra gyakorolt pozitív hatás érdekében; rámutat, hogy a gazdasági források és az emberi tőke fokozott együttműködése alapvető fontosságú a kettős felhasználású kutatás előrelépéséhez, amely minimalizálja a külső függőséget, biztosítja az ellátást és az ipar nyersanyagait, elsősorban a kiemelt fontosságúakat;

7. megjegyzi, hogy bár a 2013. decemberi Európai Tanácsnak nem sikerült megfelelő választ adnia erre a helyzetre, mégis számos fellépést körvonalozott a közös biztonság- és védelempolitika javítása érdekében, és kötelezettséget vállalt az előrehaladás 2015 júniusáig megvalósítandó felülvizsgálatára; fájlalja, hogy a biztonsági környezetnek mind az EU-n belüli, mind a tőle keletre és délre fekvő területeken tapasztalható további romlása ellenére, amely veszélyezteti a biztonságát, mégsem történt számottevő előrelépés a jelenlegi biztonsági kihívások és fenyegetések kezelése tekintetében;

8. nyomatékosan felszólítja az Európai Tanácsot, hogy vonja le a megfelelő tanulságokat, és tegyen konkrét lépéseket az európai védelmi piac széttöredezettségének áthidalása érdekében; felhívja az Európai Tanácsot, hogy készítsen egyedi iránymutatásokat a védelmi politikákra és az európai védelmi piacra vonatkozóan, figyelembe véve a védelmi ágazat sajátosságait, átláthatóságának és versenyképességének javítása érdekében, valamint annak biztosítására, hogy rendelkezésre álljanak azok a védelmi képességek, amelyek Európa biztonságának szavatolásához és a KBVP célkitűzéseinek eléréséhez szükségesek;

Az európai kereslet költségvetési megszorítások miatti visszaesése: a további együttműködés szükségessége

9. úgy véli, hogy az európai védelmi költségvetések éveken át tartó koordinálatlanságát a tagállamok közötti együttműködés és koordináció fokozásával kell ellensúlyozni, többek között a védelmi költségvetésre vonatkozó politikák összekapcsolása, valamint a katonai és kettős felhasználású felszerelések beszerzésekor követett stratégiák egyeztetése révén, összhangban az átlátható közbeszerzésre vonatkozó normákkal; kiemeli a tagállamok közötti előzetes egyeztetés fontosságát a felszerelések beszerzésére és felújítására irányuló stratégiai beruházások vonatkozásában; ismételten kéri a kereslet megerősítését az EU-ban, a versenyképes és független európai védelmi technológiai és ipari bázis előmozdítása és fenntartása érdekében; hangsúlyozza, hogy hatékony és átlátható európai védelmi technológiai és ipari bázis fenntartása kulcsfontosságú tényező abból a szempontból, hogy Európa a Szerződésben foglalt célkitűzésekkel összhangban képes legyen megoltalmazni polgárainak biztonságát, érdekeit és értékeit, valamint teljesítse biztonság-fenntartói feladatait; kéri a Bizottságot olyan ipari stratégia kidolgozására, amely meghatározza azokat a fő képességeket, amelyekre az európai védelmi technológiai és ipari bázis építhető;

10. emlékeztet arra, hogy a 28 uniós tagállam továbbra is második helyen áll a világon mind a védelmi kiadások, mind a fegyverexport terén; úgy véli, ebből a tényből kitűnik, hogy az uniós tagállamok és az Unió továbbra is jelentős szerepet játszanak a globális fegyvereladások és védelmi beszerzések terén; úgy véli, hogy a 190 milliárd eurós összesített éves védelmi kiadás az adófizetők pénzéből származó hatalmas összeg; emlékeztet továbbá arra, hogy a közelmúltban született számos tanulmány szerint a fő problémát az jelenti, hogy a 28 uniós tagállam védelmi költségvetései közül számos egyáltalán nem hatékonyan kerül elköltésre, ami hosszas késlekedésekhez, magasabb költségekhez vezet, valamint működésképtelen, noha vadonatúj helikopterekhez, vadászgépekhez és egyéb technológiához; hangsúlyozza a nemzeti védelmi hatóságok és a védelmi ipar szereplői közti viszony alapos átalakításának, továbbá a közbeszerzési projektek eredményeire vonatkozó szigorú minőségi kritériumok bevezetésének szükségességét;

2015. május 21., csütörtök

11. úgy véli, hogy az uniós tagállamokban alkalmazott jelenlegi költségvetési megszorításoknak a védelmi eszközök beszerzése terén lehetőséget kell kínálniuk a fokozott és jobb együttműködésre az adófizetők szempontjából jobb ár-érték arány biztosítása, valamint az EU egészében a megfelelő katonai képességek és az ellátó rendszerek fenntartható biztonságának garantálása érdekében; úgy véli, hogy a tagállamoknak választaniuk kell a közös kihívások kezelését elősegítő hatékony együttműködés és aközött, hogy elvesztik stratégiai képességeiket és nem védik meg a nemzeti és európai polgárokat és érdekeket;

12. emlékeztet arra, hogy nagyobb konvergenciára van szükség a nemzeti védelmi tervezési folyamatok között, és üdvözli ezzel összefüggésben a szisztematikus és hosszú távú védelmi együttműködés szakpolitikai keretének a Tanács általi elfogadását; sajnálatosnak találja azonban, hogy e keret nem kötelező erejű, és nem vezetett be világos és strukturált folyamatot; hangsúlyozza, hogy e dokumentumot az Európai Tanácsnak támogatnia kell ahhoz, hogy kulcsszereplővé váljék; arra bátorítja a tagállamokat, hogy nemzeti védelmi felülvizsgálataik során kérjék az EDA támogatását, valamint osszák meg nemzeti beruházási terveiket és prioritásait az Unió Katonai Bizottságán belül; felhívja a tagállamokat, hogy indítsanak állandó strukturált együttműködést a koordináltabb fellépés érdekében, valamint használják fel az uniós finanszírozást az együttműködés kialakítására a békeidők során; felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy a PESCO sikeres elindításához készítsen reális terveket;

13. kéri, hogy az együttműködés, valamint a kezdeményezések összevonása és megosztása kapjon prioritást, és hogy e célból ösztönzők kerüljenek bevezetésre; kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot annak tisztázása érdekében, hogyan szolgálhatnak a piacot nem torzító adóügyi ösztönzők ezeket a célokat; tudomásul veszi Belgium azon döntését, amely héamentességet nyújt az Európai Védelmi Ügynökség ad hoc projektei számára, és úgy véli, hogy ezt az adómentességet ki lehetne terjeszteni az EDA együttműködési tevékenységeire; üdvözli az EDA összevont közbeszerzési mechanizmus létrehozására irányuló munkáját, és arra számít, hogy a mechanizmus intézkedéseket tartalmaz majd a védelmi felszerelések közös beszerzésének ösztönzésére és támogatására;

14. emlékeztet arra, hogy a Horizont 2020, a COSME, valamint az európai strukturális és beruházási alapok keretében a védelmi ágazatban tevékenykedő vállalkozások – és különösen a kkv-k – a kettős felhasználásra vonatkozó és más projektekből nyújtható uniós finanszírozásért folyamodhatnak; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy segítsék a vállalatokat – és különösen a kkv-kat – abban, hogy megragadhassák a védelemmel kapcsolatos projektekből nyújtható európai finanszírozás által kínált lehetőségeket;

15. rámutat, hogy az utóbbi időben az EU-nak egyre nagyobb harcot kellett folytatnia a kibertérben jelentkező fenyegetésekkel és kihívásokkal, köztük az egyes tagállamok és az EU egészének biztonságát érintő súlyos fenyegetéssel; úgy véli, hogy az ilyen fenyegetéseket megfelelő értékelésnek kell alávetni, és uniós szinten kell fellépni annak érdekében, hogy a tagállamokban technikai és más biztonsági intézkedéseket hozhassanak;

16. kéri, hogy az Európai Tanács 2015. júniusi ülésén kerüljön napirendre a közbeszerzések és a szerződések odaítélése folyamatainak egyszerűsítése, tekintettel a kiberbiztonságra és a tagállamok közötti fokozottabb koordináció biztosítására, amely lehetővé teszi az Unió számára, hogy gyorsan fellépjen az olyan fő globális fenyegetésekkel szemben, mint a kiberterrorizmus és a kibertámadások;

17. ismételt felszólítja az alelnököt/főképviselőt és a Tanácsot, hogy dolgozzon ki uniós közös álláspontot a pilóta nélküli felfegyverzett légi járművek használatával kapcsolatban, kiemelt jelentőséget adva az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának, és kezelve az olyan kérdéseket, mint a jogi keret, az arányosság, az elszámoltathatóság, a polgári lakosok védelme és az átláthatóság;

A külső függőség növekedése: közös megközelítésre van szükség

18. figyelmeztet arra, hogy a védelmi ágazatban tevékenykedő vállalkozások európai forgalomkiesésüket egyre nagyobb mértékben az EU-n kívülre történő kivitellel ellensúlyozzák; aggodalmának ad hangot e megközelítés potenciális hátulütői miatt, többek között az érzékeny technológiák és a szellemi tulajdon-jogok jövőbeli versenytársaknak történő átadása és a termelés EU-n kívülre történő áthelyezése miatt, miáltal veszélybe sodorják Európa ellátásbiztonságát; véleménye szerint súlyos stratégia hiba kitenni az EU-t olyan kockázatnak, hogy az európai védelmi technológiai és ipari bázis különböző stratégiai érdekeket szem előtt tartó harmadik országbeli fogyasztóktól függjön;

2015. május 21., csütörtök

19. emlékeztet arra, hogy a fegyverkivitelre vonatkozó uniós közös álláspont a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzése tekintetében közös értelmezést határoz meg, ami a nemzeti export-ellenőrzési rendszerek összehangolását szolgálja; úgy véli, hogy nyolc kritériumának következetesebb alkalmazása szükséges annak biztosításához, hogy a kül- és biztonságpolitikai célkitűzések elsőbbséget élvezzenek a rövid távú gazdasági haszonnal szemben, ugyanakkor az európai ágazatok számára egyenlő versenyfeltételek legyenek érvényben;

20. nyomatékosan kéri a tagállamokat, hogy tegyenek eleget a közös álláspont elveinek, valamint az éves jelentésekben maradéktalanul számoljanak be védelmi felszereléseik harmadik országokba történő kivitelének aktuális helyzetéről; felhívja a Tanácsot és az alelnököt/főképviselet, hogy vizsgálják meg a jelentéstételi kötelezettségnek való megfelelés, továbbá a kivitel-ellenőrzési keret átláthatósága és nyilvános ellenőrzése javításának módozatait; emlékeztet arra, hogy a közös álláspont betartása alapvető az uniós elvek és értékek érvényre juttatása – kiváltképpen a nemzetközi emberi jogi jogszabályok és a nemzetközi humanitárius jog, valamint a helyi, regionális és globális biztonság tekintetében vállalt uniós kötelezettségek – szempontjából;

21. tudomásul veszi a Bizottság közleményét a kettős felhasználású eszközökre vonatkozó export-ellenőrzési politikák felülvizsgálatáról, és hangsúlyozza ezzel összefüggésben, hogy olyan ellenőrzési módozatokat kell biztosítani, amelyek nem akadályozzák az áruk és a technológia szabad áramlását a belső piacon, és nem teszik lehetővé az uniós jogszabályok eltérő értelmezéseit; sürgeti a Bizottságot, hogy mielőbb nyújtson be egy új jogalkotási javaslatot a kettős felhasználású termékek kivitelére vonatkozó ellenőrzési rendszerrel kapcsolatban a rendszer koherenciájának, hatékonyságának és átláthatóságának, valamint az emberi jogokra gyakorolt hatása elismerésének érdekében, egyúttal az egyenlő versenyfeltételek biztosítása céljából; hangsúlyozza, hogy a javaslatnak tekintetbe kell vennie a biztonsági kihívások változó jellegét és a műszaki fejlődés gyorsaságát, különös tekintettel a megfigyelési és hálózati behatoló szoftverekre és eszközökre, valamint a szoftverek sebezhetőségeinek értékesítésére;

22. megjegyzi, hogy a kettős felhasználású termékek növekvő jelentősége kínál ugyan előnyöket a védelmi ágazat és a kereskedelmi termelés közötti szinergiák tekintetében, ugyanakkor azonban függést idéz elő a polgári ellátási láncoktól, amelyek termelési alapja gyakran Európán kívül található; tájékoztatást kér a Bizottságtól és az Európai Védelmi Ügynökségtől az egyre fokozódó internacionalizáció lehetséges kockázatairól, a védelmi ágazat tulajdonosi szerkezetében bekövetkező változásoknak adott esetben az ellátásbiztonságra gyakorolt lehetséges hatására, valamint az európai és a nemzeti biztonságot, többek között az EU digitális infrastruktúráját fenyegető veszélyek fokozódására; felhívja az Európai Bizottságot, hogy kellő időben tájékoztassa az Európai Parlamentet az eredetileg bejelentés szerint 2014 végére elkészíteni tervezett, „A védelmi és biztonsági ipari eszközök ellenőrzése” című zöld könyv állásáról, és információt kér az érintettekkel folytatott, meghirdetett konzultáció eredményéről;

23. üdvözli az egész Unióra kiterjedő ellátásbiztonsági rendszer létrehozása érdekében az Európai Védelmi Ügynökség és a Bizottság által végzett munkát, és elvárja, hogy az állam-és kormányfők által 2015 júniusában történő elfogadás céljából egyedi intézkedéseket tartalmazó ütemterv kerüljön előterjesztésre; felhívja az Európai Bizottságot és Európai Védelmi Ügynökséget annak részletes kifejtésére, hogy az előkészítő munkába milyen mértékben vonták be „az átfogó és nagyterelő, az egész EU-ra kiterjedő, kölcsönös garanciákon, valamint a kockázatok és a szükségletek elemzésén alapuló ellátásbiztonsági rendszerre vonatkozó, lehetőség szerint az állandó strukturált együttműködés jogalapját felhasználó” parlamenti javaslatot⁽¹⁾; úgy véli, hogy a Bizottság korábbi módszerei – köztük a feltérképezés és a megfigyelés – nem bizonyultak elegendőnek; hangsúlyozza, hogy koncentrálni kell a katonai felszerelések 28 tagállam fegyveres erői számára történő szabad forgalmazása biztosításának módjára vonatkozó új megközelítésekre;

24. úgy véli, hogy az ellátásbiztonság terén a tagállamok között kölcsönös biztosítási rendszert kell kialakítani és azt az integrált európai védelmi piac kiépítésének kulcsfontosságú elemévé kell tenni; üdvözli az Európai Védelmi Ügynökségnek az ellátásbiztonsággal kapcsolatos megállapodásra vonatkozó frissített keretét, amely a kölcsönös bizalmat és a szolidaritást erősítő eszköz, sajnálja azonban, hogy nem hoz létre jogi kötelezettségeket; véleménye szerint az EU egészére kiterjedő ellátásbiztonsági rendszernek a hatályos jogszabályok végrehajtásán – és különösen az Unión belüli transzferekről szóló irányelv maradéktalan végrehajtásán – kell alapulnia annak érdekében, hogy elháruljanak a védelmi termékek EU-n belüli mozgását gátló akadályok;

A belső piaci szabályozás lehetőségeinek teljes kiaknázása

25. hangsúlyozza, hogy a Bizottság által útjára indított „védelmi csomag” az európai védelmi ágazat versenyképességét hivatott elősegíteni, és egyik célja a problémák csökkentése, amelyek az európai védelmi piac szétszabdaltságából, a védelmi szerződések odaítélése során tapasztalható protekcionista hozzáállásból és a védelmi vonatkozású termékek transzferére vonatkozó tagállami ellenőrzési rendszerek koordinálatlanságából fakadnak;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0514.

2015. május 21., csütörtök

26. hangsúlyozza, hogy az egységes védelmi piac teljes átláthatóságot biztosítana, és megelőzné az egymást átfedő erőfeszítéseket, amelyek piaci torzulásokat eredményeznek; rámutat, hogy a KBVP békével és a biztonsággal kapcsolatos misszióinak sikere nagymértékben függ a gyors reagálásra való képességüktől, és hogy a szorosabb integráció kulcsfontosságú a folyamatok egyszerűsítése és a költségek lefaragása során;

27. rámutat, hogy az európai védelmi piac kiteljesítéséhez fokozottan versenyképes, innováció- és technológiaközpontú ipari bázis szükséges, amely képes szinergiákat teremteni a szorosabb határon átnyúló együttműködés révén, továbbá, hogy a függetlenség biztosítása és az ellátás biztonságának megteremtése érdekében – különösen a legfontosabb eszközök tekintetében – kulcsfontosságú a kettős felhasználás területén végzett kutatás fejlesztése;

28. rámutat, hogy az európai védelmi és technológiai innováció erősítése, valamint jelentős megtakarítások elérése érdekében Európának méretgazdaságos termelésre és közös uniós piacra van szüksége a védelmi beszerzések területén, tekintettel a modern, integrált és versenyképes európai védelmi ipar kialakítására; hangsúlyozza, hogy a belső piaci szabályozás adta lehetőségeket teljes mértékben ki kell használni az európai védelmi és biztonsági ágazat folyamatban lévő szétaprózódásának visszafordítása érdekében, az átfogóbb határon átnyúló együttműködés révén, mivel a szétaprózódás a védelmi felszerelés beszerzésére irányuló programok közötti átfedésekhez, továbbá a nemzeti védelmi hivatalok és a védelmi ágazat közötti kapcsolatok átláthatatlanságához vezet; sürgeti a tagállamokat, hogy szüntessék meg azokat a nemzeti jogszabályokat, amelyek nincsenek összhangban a 2009/43/EK és 2009/81/EK irányelvekkel, és hátráltatják a védelmi közbeszerzés belső piacának kialakítását, és helyesen hajtják végre és juttassák érvényre a honvédelem és biztonságpolitika területén indított közbeszerzésekről szóló 2009/81/EK irányelvet, valamint a védelmi vonatkozású termékek transzferéről szóló 2009/43/EK irányelvet; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen konkrét lépéseket az irányelvek megfelelő betartásának biztosítása érdekében, valamint ellenőrizze és felügyelje a nemzeti jogátültetési eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy ne vezessenek piaci torzulásokhoz;

29. felhívja a Bizottságot, hogy – a források lehető leghatékonyabb kihasználását szem előtt tartva –bátorítsa a tagállamokat közös beszerzésekre a központi közbeszerzési testületek, pl. az Európai Védelmi Ügynökség révén, a 2009/81/EK irányelv rendelkezéseinek megfelelően;

30. sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza az egyenlő feltételek kialakítására irányuló erőfeszítéseit az európai védelmi piacokon, küzdve a tagállamok protekcionista gyakorlatai ellen, elősegítve a határon átnyúló együttműködést és a könnyebb hozzáférést a védelmi ipar ellátási láncjaihoz, valamint lépéseket téve annak az állapotnak a megszüntetésére, amelyben néhány tagállam kizárólag szállítója, míg mások kizárólag vevői a védelmi technológiáknak; ebben a tekintetben úgy véli, hogy az eltérések alkalmazását a 2009/81/EK irányelv rendelkezéseivel összhangban megfelelően indokolni kell; felhívja a Bizottságot, hogy tájékoztassa a Parlamentet a hét iránymutató feljegyzés (Alkalmazási terület, Kivételek, Kutatás és fejlesztés, Az ellátás biztonsága, Az információ biztonsága, Alvállalkozói szerződések, Ellentételezések) hatásáról, és megjegyzi, hogy 2015-ben további két feljegyzés közzétételét tervezi; megjegyzi, hogy ezek a feljegyzések remek lehetőséget kínálnak a Bizottság számára a tagállamokkal folytatott párbeszéd indítására olyan témákról, amelyekről még sosem tárgyaltak strukturált és nyílt keretek között, és kéri, hogy tájékoztassák a tagállamokkal folytatott fenti párbeszéd eredményeiről;

31. megjegyzi, hogy az EUMSZ 346. cikkének jelenlegi megfogalmazása és megvalósításának tagállami gyakorlata még mindig nagy mozgásteret biztosít a tagállamok számára az alkalmazását illetően, így eltérhetnek a védelmi közbeszerzésre vonatkozó uniós jogszabályoktól a védelmi szerződések megkötésekor; ezért felhívja a tagállamokat, hogy megfelelő módon és hatékonyan alkalmazzák az EUMSZ 346. cikkét, oly módon, amely konzisztens az uniós jogszabályokban, a belső piacra vonatkozó irányelvekben és a védelmi közbeszerzésre vonatkozó rendelkezésekben meghatározott követelményekkel; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának állandó ítélezési gyakorlata alapján a 346. cikk szerinti intézkedések csak kivételes és világosan körülhatárolt esetekben alkalmazhatóak, és nem léphetnek túl az ilyen esetek számára kijelölt korlátokon; figyelmeztet arra, hogy a közös piaci szabályok alóli kivételek helytelen alkalmazása gyengíti az Unió versenyképességét, csökkenti az átláthatóságot, megágyaz a korrupciónak, ezért hátráltatja az Unió védelmi piacának létrehozását, káros az európai védelmi technológiai és ipari bázis működésére és a mérvadó katonai képességek kialakítására nézve;

32. hangsúlyozza, hogy hosszú távon az ellentételezések teljes kivezetése elengedhetetlen az európai védelmi ágazat belső piacának zökkenőmentes működéséhez; felszólítja a Bizottságot, hogy továbbra is ellenőrizze, hogy a tagállamok kivezetik-e a Szerződés 326. cikke alapján jogtalanul minősülő ellentételezéseket; úgy véli, hogy ez elengedhetetlen az európai védelmi ágazat belső piacának zökkenőmentes működéséhez és átláthatóságához, valamint a valamennyi beszállító – különösen a kkv-k – számára egyenlő versenyfeltételek biztosításához;

2015. május 21., csütörtök

33. emlékeztet arra, hogy a keretmegállapodások, az alvállalkozói szerződések és az altelelekre bontás révén megnyithatók a meglévő ellátási láncok a kis- és középvállalkozások előtt; hangsúlyozza azonban, hogy garantálni kell az alvállalkozói lánc átláthatóságának elvét és a közös felelősség elvét; felhívja a tagállamokat, az Európai Védelmi Ügynökséget és a Bizottságot, hogy működjenek együtt egymással és a fővállalkozókkal annak biztosítása érdekében, hogy a kis- és középvállalkozások teljes mértékben megismerjék az értéklánc különböző szakaszait, mivel ennek révén biztosabban és könnyebben hozzáférhetnek a védelmi közbeszerzésekhez, és ellensúlyozható Európa technológiai és védelmi bázisának földrajzilag egyenlőtlen fejlődése;

34. megjegyzi, hogy az iparág egyelőre nagyon korlátozott mértékben alkalmazza a védelmi vonatkozású termékek transzferéről szóló irányelv fő eszközeit, különösen az általános engedélyekre és a védelmi cégek tanúsítására vonatkozó rendelkezéseket, és hogy hiányosságok jellemzik a tagállamok között annak érdekében folytatott közigazgatási együttműködést, hogy megfelelő ellenőrzési intézkedések révén megelőzzék a transzferengedélyek előírásainak és feltételeinek megsértését; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák ezen eszközök hatékony gyakorlati alkalmazását, és ennélfogva üdvözlí a Bizottság azon kezdeményezését, hogy a tagállamokkal együtt létrehoz egy munkacsoportot, amely az EU-n belüli transzferekről szóló irányelv harmonizálásával foglalkozik majd;

35. nagyra értékeli a Bizottság „Úton egy versenyképesebb és hatékonyabb védelmi és biztonsági ágazat felé” című, 2014-es ütemtervét, valamint az e dokumentumban arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalását, hogy miként lehetne enyhíteni a harmadik országok által igényelt ellentételezések negatív hatásait, és hogy az ellentételezések milyen hatást gyakorolnak a belső piacra és az európai iparra; hangsúlyozza az ütemterv időben történő végrehajtásának, illetve szükség esetén további lépések megtételének fontosságát; teljes mértékben támogatja a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy gyakorlati útmutatást adjon a kettős felhasználású projektekben európai forrásokat használó kkv-knak;

36. emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak sürgősen javítaniuk kell a védelmi ágazatbeli közbeszerzési eljárásaik átláthatóságán a Bizottság és az uniós ügynökségek felé; hangsúlyozza, hogy bizonyos közbeszerzési eljárásokat, például az előzetes versenyeztetés nélkül történő tárgyalásos eljárást csak kivételesen, védelmi és biztonsági jellegű általános érdeket szolgáló kényszerítő okokkal indokolt esetekre kellene korlátozni, a 2009/81/EK irányelvnek megfelelően; sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa a megfelelő ellenőrzést, lehetővé téve, hogy 2016-ban, az előzetes terveknek megfelelően a Parlament és a Tanács mindkét irányelvre vonatkozóan átfogó jelentést kaphasson;

37. emlékeztet annak fontosságára, hogy az illetékes felügyeleti hatóságok rendszeresen ellenőrizzék a védelmi és biztonsági felszereléseket, ideértve azok megfelelő nyilvántartását is;

38. hangsúlyozza, hogy az európai ellátásbiztonság tekintetében alapvető fontosságú a stratégiai partnerek közötti együttműködés, ezért ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalások során vegyék figyelembe a védelmi beszerzéseket;

A védelmi beszerzésekre vonatkozó csomag felülvizsgálata

39. kéri a Bizottságot, hogy a Parlamentnek és a Tanácsnak a 2009/81/EK és 2009/43/EK irányelvekről írt végrehajtási jelentéseiben alaposan vizsgálja meg, hogy végrehajtották-e, és ha igen, megfelelően hajtották-e végre az irányelvek rendelkezéseit, valamint hogy teljesültek-e az irányelvek céljai, továbbá a jelentések alapján tegyen jogalkotási javaslatokat, amennyiben a jelentés eredményei ebbe az irányba mutatnak;

40. hangsúlyozza, hogy további különleges jelentéstételi kötelezettségeket kell bevezetni a tagállamok számára, a megfelelő adatvédelmi biztosítékokról hozott intézkedésekkel párosítva;

41. hangsúlyozza, hogy az uniós közbeszerzési szabályoknak a 2014-ben elfogadott 2014/24/EU és 2014/25/EU irányelvekben foglalt modernizációjának célja, hogy biztosítsa az átláthatóságot az alvállalkozói láncban, valamint a környezetvédelmi, szociális és munkaügyi jogszabályok betartását; hangsúlyozza, hogy az új irányelvek lehetővé teszik az egyszerűbb eljárások bevezetését, mint például az elektronikus közbeszerzést és a kereslet aggregálását, illetve a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását, amelyeket hozzá lehet igazítani a védelmi és biztonsági ágazat sajátosságaihoz;

2015. május 21., csütörtök

42. az innovatív és versenyképes európai ipar megteremtését, valamint a biztonsági és védelmi költségvetések lehető leghatékonyabb felhasználását szem előtt tartva kéri, hogy az új „innovációs partnerség” eljárást vezessék be a védelmi közbeszerzések esetében, hiszen ez lehetővé tenné, hogy az ajánlatkérő ezt az eljárást alkalmazza új, innovatív termékek, szolgáltatások vagy munkák kifejlesztésére, majd beszerzésére, biztosítva a szükséges piaci ösztönzőket, illetve támogatva az innovatív megoldások kidolgozását, a piac lezárása nélkül;

43. hangsúlyozza, hogy a polgári lakosság maximális védelmének és biztonságának garantálását kell szem előtt tartani a védelmi és biztonsági felszerelések beszerzésére irányuló eljárásokban;

o

o o

44. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek, a NATO Parlamenti Közgyűlésének és a NATO főtitkárnak.
